

SERIE MAATSCHAPPELIJKE OPVANG

Thuisblijven, we doen het al maanden. Maar sommige mensen hebben geen veilig thuis. De Maatschappelijke Opvang biedt soelaas.

DEEL 1:**Het stigma**

Zijn daklozen allemaal verslaafd en is het leven op straat hun eigen keuze? Dat ligt genuanceerder, volgens de Maatschappelijke Opvang.

DEEL 2:**Het echte goud**

Maatschappelijke Opvang Den Bosch heeft er tientallen en sommigen werken er al jaren: bijzondere vrijwilligers.

DEEL 3:**De Vrouwenopvang**

Gevlucht. En nu in angst in een lelijk gebouw met allemaal andere vrouwen. Soms gekmakend, ook fijn om te kunnen delen.

DEEL 4:**De ervaringsdeskundige**

Brandweerman of piloot wilde hij later worden. Het zou spannender eindigen voor M'hamed Akrim.

DEEL 5:**Project RUPS**

Beginnen als prostituee is zo gedaan, maar stoppen gaat niet vanzelf. Project RUPS helpt sekswerkers om een ander bestaan op te bouwen.

DEEL 6:**24-uursopvang**

Hoe is dat, een verblijf in de 24-uursopvang van Den Bosch? Verslag van een barbecue, een woelige nacht en een ontbijtje.

Stoppen

Ze hebben vaak schulden, of denken dat ze toch niks anders kunnen. Stoppen als prostituee is niet makkelijk. **Project RUPS helpt sekswerkers een ander bestaan op te bouwen.**

Linda Akkermans
Den Bosch

Genoeg is genoeg. Tien jaar lang verdiende Iwona (47) uit Den Bosch met plezier haar geld met seks. Want om maar meteen een misverstand uit de wereld te helpen: niet elke prostituee wordt gedwongen, moet een verslaving bekostigen of is getraumatiseerd na een rotjeugd.

Nee, hier zit geen teer, zielig poppetje dat diepongelukkig was. Iwona, zo noemt ze zich vandaag, is een sterke vrouw die zich niet zomaar iets laat vertellen. Een dame die weet wat ze wil. Die voor dit vak koos omdat ze geld nodig had, maar geen baan kon vinden. Want ze had dan wel uitstekende startkwalificaties in Polen waar ze studeerde, hier was het 'moeilijk moeilijk'. Dus toen een paar vriendinnen in Eindhoven opperden dat de prostitutie misschien wel iets was, ging ze ervoor.

Niet vermoorden

Deze Iwona hoefde in al die jaren haar geld niet af te geven aan een louche pooier. Ze bepaalde zelf door wie ze zich liet betalen en in wie ze geen zin had. Een poos werkte ze in seksclubs in bijvoorbeeld Den Bosch en Eindhoven, maar ze stond ook achter het raam op de Wallen en ontving mannen bij haar thuis. En nooit werd ze slachtoffer van geweld tijdens haar werk. Want, zegt ze nuchter. „Ze kwamen om mij te neuken, niet om me te vermoorden.”

Toch was ze er op een dag, nu ruim een jaar geleden, helemaal klaar mee. Ze vond namelijk wel dat er op een andere manier misbruik van haar werd gemaakt. Eerder was ze al gestopt om thuis in haar eigen bed mannen te ontvangen. Te saai, vond ze. Ze miste het sociale contact met andere dames. De 'fun'. Maar in de clubs ging het dan weer niet 'fair'. Betaalde zo'n

Prostitutie is overal. Niet alleen in de stad, ook in de kleinste dorpjes

– Iwona, voormalig sekswerker

kerel 150 euro voor haar lijf, hield zij er maar vier tientjes of zo aan over. Want de exploitant wilde een flink percentage, de Belastingdienst deelde ook mee. Natuurlijk trok ze haar mond open: dit is toch niet eerlijk! Maar er veranderde niets. „Niet de mensen, maar dat systeem was het probleem.”

Of zoals gezegd: genoeg is genoeg.

Maar dan. Stoppen dus. Dat bleek nog niet zo simpel. Hoewel Iwona zich bijvoorbeeld niet schaamt voor haar verleden, is ze wel voorzichtig. Haar moeder in Polen? Die zou een hartverzakking krijgen als ze wist wat haar dochter voor werk deed. Nou ja, ze wil maar zeggen dat ze niet zomaar overall kan aankloppen voor hulp. Maar er waren wel snel financiële zorgen toen ze eruit stapte.

Met de aanvraag van een uitkering ging het mis omdat ze een paar keer niet op een afspraak verscheen. Maar haar huisje hier in Den Bosch moest toch worden betaald... Spoedig trok iemand van het wijkteam van de gemeente aan de bel: we zien dat je een huurachterstand hebt. Zijn er problemen? Kunnen we je helpen?

Zo ging het balletje dus rollen en sindsdien wordt Iwona begeleid door maatschappelijk werker Ina Koomen van de Maatschappelijke Opvang (MO) in Den Bosch. Sinds twee jaar heeft Koomen vrouwen – maar het kunnen natuurlijk ook mannen of transgenders zijn – onder haar hoede die uit de prostitutie willen.

Gat in cv

Dat is nog niet zo makkelijk. Veel prostituees hebben namelijk een gat in hun cv, wat solliciteren bemoeilijkt, familiebanden zijn vaak vertroebeld. „Er spelen vaak ook psychosociale problemen”, vertelt Koomen. Zo helpt ze bij de een vooral met praktische zaken: het fiksen van een uitkering, het zoeken naar een baan, een studie, het kan ook zijn dat iemand verslaafd is. „En dat er een afkicktraject gestart wordt.”

RUPS heet dit programma ofwel Regionaal Uitstapprogramma's Prostituees, dat wordt gesubsidieerd door het ministerie van Justitie en Veiligheid. Dat is bedoeld dus om sekswerkers die zijn gestopt of willen stoppen te helpen een ander bestaan op te bouwen.

als sekswerker is lastig

Inmiddels is RUPS er in het hele land. In Den Bosch loopt het nu twee jaar. De MO werkt hierin samen met onder andere de GGD en de gemeente, maar ook bijvoorbeeld woningbouwcorporaties, huisartsen en het welzijnswerk zijn betrokken.

Dorien Jaartsveld is coördinator van RUPS. „Toen we begonnen zijn we vrouwen die in de branche werken, actief gaan benaderen. Niet betuttelend: zo van je zult

Er zijn dus ook sekswerkers die helemaal niet willen stoppen

– Dorien Jaartsveld, coördinator

wel willen stoppen, nou hier zijn we! Want dat is wat mensen vaak denken, hè? Dat niemand dit werk vrijwillig doet.” Dat vooroordeel klopt dus niet. Jaartsveld: „Ja, er is ook veel mis in dit wereldje. Er is mensenhandel. Of vrouwen die gedwongen worden door lovers. Die in hotels zogenaamd vrijwillig hun ding doen maar ondertussen staat hun pooier om de hoek te wachten.”

Hoe vrijwillig is vrijwillig als iemand diep in zijn hart niet wil, maar ja, de schulden zijn zo hoog of de drugs onweerstaanbaar? Koomen: „Ik sprak een mannelijke prostituee die dit werk eigenlijk helemaal niet wilde doen, maar hij zag geen andere uitweg omdat hij zoveel schulden had. Ik heb een meisje gesproken die dacht dat ze niks anders kon.”

Jaartsveld: „Dat is schrijnend. Die willen we helpen. Maar er zijn dus ook sekswerkers die helemaal niet willen stoppen.” Bij RUPS willen ze daarom vooral dat iedere sekswerker weet dat RUPS er is. „Dat ze ergens kunnen aankloppen als ze willen ze stoppen.”

Geheimzinnig

Die bekendheid creëren is wel een ding. Want prostituees werken vaak dan weer hier en dan weer daar. Regels per gemeente verschillen ook. Is in Den Bosch thuisprostitutie bijvoorbeeld illegaal, in andere gemeenten is dat weer niet zo. Het is ook nog eens een geheimzinnige wereld dus het is ook maar gissen hoe groot het wereldje echt is. Schattingen over hoeveel prostituees er in Nederland werkzaam zijn lopen uiteen

▲ **Het Regionaal Uitstapprogramma's Prostituees wordt gesubsidieerd door het ministerie van Justitie en Veiligheid.**

FOTOS THINKSTOCK, ANP, GETTY IMAGES

15

■ **In twee jaar tijd heeft RUPS in deze regio circa vijftien (ex)prostituees in een traject.**

van 10.000 tot 30.000, zonder enige indicatie van hoe realistisch deze cijfers zijn.

Iwona weet wel dat de branche in deze regio floreert ondanks het feit dat er in de gemeente Den Bosch de laatste jaren drie clubs zijn gesloten en er nog slechts twee over zijn. „Prostitutie is overal. Niet alleen in de stad, ook in de kleinste dorpjes.”

Dus speuren ze bij RUPS het internet af naar seksadvertenties zodat ze laagdrempelig een berichtje kunnen sturen: weet dat we er zijn. Zo is Koomen in verschillende clubs geweest om zich voor te stellen en liet ze folders achter aan de recepties van hotels in de regio. „Want daar zien ze heus ook wat er gebeurt.”

Expositie

In twee jaar tijd heeft RUPS in deze regio ongeveer vijftien (ex)prostituees in een traject. Het gros stapte ook echt uit, enkele dames gingen weer terug. Iwona wil voor nu niks van een comeback weten. Het plan is dat ze via WeenerXL in ieder geval deels aan het werk gaat. Daarnaast schildert ze graag, had nog niet zo lang geleden zelfs een expositie hier in Den Bosch. Ook volgt ze Nederlandse lessen. Bij dat alles helpt RUPS haar, helpt Koomen haar. „Zij doet echt alles voor mij.”

Of dat genoeg is niet weer in de sekswereld te belanden? „Zeg nooit nooit.”